

+6-3

no.
06

ISSN 27730-2059
ปีที่ 1 ฉบับที่ 6
ประจำเดือนพฤศจิกายน 2563

+6 เรื่องสร้างสรรค์
- 3 เรื่องร้าย
= สื่อปลอดภัย

สานพลัง
สื่อปลอดภัย
และสร้างสรรค์

บวกหก ลบสาม >>

+6

สื่อควรมีเนื้อหา

1. ส่งเสริมให้เกิดระบบวิธีคิดมีสติปัญญา
2. ส่งเสริมความรู้ในเรื่องวิชาการ และศาสตร์สาขาต่าง ๆ
3. ส่งเสริมการพัฒนาด้านคุณธรรม และจริยธรรม
4. ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิต
5. ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ยอมรับ เข้าใจ และชื่นชม ความหลากหลายในสังคม
6. ส่งเสริมการพัฒนาความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

-3

สื่อที่ต้องไม่มีเนื้อหา

1. พุทธิกรรมและความรุนแรง
2. เรื่องทางเพศ
3. การใช้ภาษาที่หยาบคายและไม่เหมาะสม

ตามข้อกำหนดแนวทางการจัดระดับความเหมาะสมของรายการโทรทัศน์ ประกาศสำนักคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้กับทุกสื่อ

01 Editor's Talk

พลังเครือข่าย พลังสร้างสรรค์

02 News Update

ข่าวสาร กิจกรรม

ความคืบหน้าการขับเคลื่อนงาน
ของคณะอนุกรรมการฯ

03คุยกับภาคี

เด็กฉลาด เยาวชนรู้เท่าทันสื่อและสิทธิ

04 Interview

สร้างสื่อปลอดภัยสร้างสรรค์
เสริมพลังเครือข่ายเข้มแข็ง

06 Voice

เครือข่ายเด็ก พลังไม่เล็กรู้ทันสื่อ

07 Special Report

รู้ทันสื่อ เรื่องสำคัญของเด็ก
และเยาวชน

08 Cover Story

เครือข่าย คุ่มเข้มสื่อ
คุ้มครองผู้บริโภค

12 Infographic

รู้เท่าทันสื่อโฆษณา

EDITOR'S TALK

พลึงเครือชาย พลึงสร้างสรรค์

การสร้างนิเวศสื่อที่ดีให้เกิดขึ้นในสังคมไทย นับเป็นเรื่องท้าทายที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาสังคม เพราะการจะมีนิเวศสื่อที่ดีได้นั้น คนในสังคมต้องมีทักษะการรู้เท่าทันสื่อ ซึ่งเป็นภูมิคุ้มกันสื่อที่ไม่ปลอดภัยและไม่สร้างสรรค์ ขณะเดียวกันก็ต้องร่วมกันสนับสนุน **สื่อดี** ให้ได้รับการยอมรับ และมีพื้นที่ในการนำเสนอ เผยแพร่มากขึ้น อีกบทบาทหนึ่งที่ทุกคนสามารถช่วยกันได้คือ การทำหน้าที่ **เฝ้าระวังสื่อที่ไม่ปลอดภัยและไม่สร้างสรรค์**

กลไกการเฝ้าระวังสื่อที่มีประสิทธิภาพ คือ **พลึงเครือชาย** ที่เกิดขึ้นได้จากความร่วมมือของคนทุกเพศ ทุกวัย และทุกพื้นที่สื่อ ร่วมกันเป็นหูเป็นตา ทั้งช่วยกันตรวจสอบ เตือนภัย ไม่ส่งต่อ ไม่สนับสนุนสื่อที่ไม่สร้างสรรค์ เพื่อให้สื่อร้ายเหล่านี้ลดน้อยลง และหมดพื้นที่ในการนำเสนอในที่สุด

พลึงเครือชายจึงเป็นพลึงสร้างสรรค์ ในการ **ลดสื่อร้าย ขยายสื่อดี** เพื่อให้สังคมไทยได้มีนิเวศสื่อที่ดีอย่างยั่งยืน

ลัดดา ตั้งสุภาชัย

ประธานอนุกรรมการเกี่ยวกับการเฝ้าระวัง

สื่อที่ไม่ปลอดภัยและไม่สร้างสรรค์

+6-3

คณะผู้จัดทำจดหมายข่าวคณะอนุกรรมการเกี่ยวกับการเฝ้าระวังสื่อที่ไม่ปลอดภัยและไม่สร้างสรรค์ +6-3

บรรณาธิการบริหาร นางสาวลัดดา ตั้งสุภาชัย ประธานคณะอนุกรรมการเกี่ยวกับการเฝ้าระวังสื่อที่ไม่ปลอดภัยและไม่สร้างสรรค์ **ที่ปรึกษาของบรรณาธิการ** นายธนกร ศรีสุขใส ผู้จัดการกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์, รศ. นพ.ชาญวิทย์ พรนภดล ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตเวชศาสตร์เด็กและวัยรุ่น **ผู้ช่วยบรรณาธิการ** นางวรินรำไพ ปุณย์ธนารีย์ รองผู้จัดการกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์, นางสาวรี เตียงพิทักษ์ รองผู้จัดการกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ **กองบรรณาธิการ** นายวีระพงษ์ กังวานนวกุล, นางสาวศิตตมาณี ลอยเลิศ, นางสาวศิริรัตน์ นิมิตรบรรณสาร **บรรณาธิการฝ่ายศิลป์** นายวีรพล เจียมวิสุทธิ **ถ่ายภาพ** นายเรืองศักดิ์ บุญยชาติ, นายณรงค์ฤทธิ์ โกกัลลิน, **ประสานงาน** นางสาวมณัญญา พาลมูล, นางสาวปองรัก เกษมสันต์, นายกันตภณ ตั้งอุทัยเรือง, นายชาวนันเมือง เวชกามา, นายธำรงค์ จิตตะปะสาศะ, นางสาวศุทธภา เพชรสุทธิ

สำนักงาน กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ เลขที่ 388 อาคารเอส.พี. (ไอบีเอ็ม) อาคารบี ชั้น 6 ถนนพหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร 10400

โทร. 0 2273 0116-8 โทรสาร 0 2273 0119 อีเมล : contact@thaimediafund.or.th website : www.thaimediafund.or.th

NEWS UPDATE

18.09.63

ในการประชุมคณะกรรมการกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ ครั้งที่ 5 /2563 โดยมีนายวิษณุ เครืองาม รองนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน (วันศุกร์ที่ 18 กันยายน 2563)

นายธนกร ศรีสุขใส ผู้จัดการกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ ได้รายงานผลการพิจารณาการให้ทุนสนับสนุนโครงการหรือกิจกรรมประจำปี 2563 วงเงินงบประมาณไม่เกิน 300 ล้านบาท จากโครงการที่ยื่นเสนอมา 1,460 โครงการ รวมมูลค่ากว่า 5,700 ล้านบาท ซึ่งคณะทำงานพิจารณาและพัฒนาข้อเสนอโครงการหรือกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนเงินจากกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ ประจำปี 2563 ได้พิจารณาอนุมัติข้อเสนอโครงการหรือกิจกรรม 95 โครงการ รวม 284,966,950 บาท โดยแบ่งเป็น 3 ประเภท

- โครงการประเภทเปิดรับทั่วไป (Open Grant) จำนวน 39 โครงการ รวม 89,200,100 บาท
- โครงการประเภทเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Grant) จำนวน 48 โครงการ รวม 180,000,000 บาท
- โครงการประเภทความร่วมมือ (Collaborative Grant) จำนวน 8 โครงการ รวม 15,766,850 บาท

21.09.63

สำนักงานกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ได้จัดปฐมนิเทศโครงการที่ได้รับการสนับสนุนประจำปี 2563 ที่โรงแรมบางกอกทิวา ถนนรัชดาภิเษก กรุงเทพฯ ในงานดังกล่าวยังได้จัดเสวนา “ประสบการณ์และข้อสังเกตจากการติดตามและประเมินผลโครงการ” จากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ซึ่งต่างให้ข้อมูลที่สอดคล้องกัน ทั้งปัญหา อุปสรรค แนวทางแก้ไข อีกทั้งได้เสนอข้อเสนอแนะและเทคนิค เพื่อให้การดำเนินโครงการประสบความสำเร็จด้วย

12.10.63

สำนักงานกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ ร่วมกับคณะกรรมการเกี่ยวกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน จัดงานประชุมรับฟังความคิดเห็นเรื่องแนวทางและหลักเกณฑ์การจัดสรรทุนสำหรับปีงบประมาณ 2564

“TMF Public Hearing: Grants for Change 2021” ณ ห้องวิภาวดีบอลรูม โรงแรมเซ็นทาราแกรนด์ แอท เซ็นทรัลพลาซ่า ลาดพร้าว กรุงเทพฯ

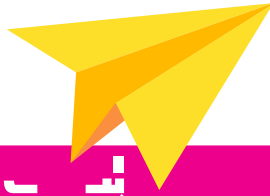

12.10.63

กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ จัดเวทีส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน 5 ภูมิภาค โดยเริ่มที่ภาคเหนือ ณ โรงแรมดิเอ็มเพรส จ.เชียงใหม่ เมื่อวันที่ 22 ตุลาคม 2563 เพื่อเผยแพร่ความรู้และแนวคิดด้านสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ ด้านการรู้เท่าทันสื่อสารสนเทศและดิจิทัล ไปยังภาคีเครือข่ายและขยายเครือข่ายการทำงานด้านสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ โดยเวทีส่งเสริมการมีส่วนร่วมฯ จัดสัญจรไปยังทุกภูมิภาคของประเทศต่อไป

เด็กฉลาด

เยาวชนรู้เท่าทันสื่อและสิทธิ

ผศ.นันทน์นัส จันทราศัพท์

หัวหน้าโครงการพลังเครือข่ายเรียนรู้เท่าทันสื่อ : เพื่อปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชนอย่างยั่งยืนในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่

ในโลกแห่งการสื่อสาร “สื่อ” จะ “ปกป้อง” หรือ “ทำร้าย” เด็กและเยาวชนของเราได้ง่ายๆ แค่ปลายนิ้วคลิก และเมื่อมีการแชร์ข่าวออกไปจึงเท่ากับเป็นการกระจายข่าวที่อาจมีผลต่อจิตใจของเด็กในทันที และเป็นการละเมิดสิทธิเด็กโดยไม่ทันระมัดระวังตัว การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ทุกคนในสังคม โดยเฉพาะกลุ่มผู้ปกครองและเด็กให้ตระหนักรู้ถึงสิทธิของเด็กและเยาวชนจึงเป็นเรื่องสำคัญ เป็นที่มาของโครงการพลังเครือข่ายเรียนรู้เท่าทันสื่อ : เพื่อปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชนอย่างยั่งยืน ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่ง ผศ.นันทน์นัส จันทราศัพท์ อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยพายัพ ในฐานะหัวหน้าโครงการ จะพาเราไปรู้จักกับโครงการนี้กัน

ให้เกิดการสร้างนิเวศของสื่อในการคุ้มครองสิทธิของเด็กและเยาวชน สูดท้ายเป็นการถอดสรุปบทเรียนและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน”

What we found

“จากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) กับกลุ่มสื่อมวลชน คณะทำงานพบว่าจริงๆ แล้วกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ที่มีอยู่นั้นครอบคลุมการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเด็กและเยาวชน เพียงแต่มาตรการในการบังคับใช้ไม่ชัดเจน ขณะเดียวกันประเด็นที่มีส่วนช่วยให้ปัญหาการละเมิดสิทธิเด็กและเยาวชนจากการนำเสนอข่าวทางสื่อลดลง คือ การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ทุกคนในสังคม โดยเฉพาะกลุ่มผู้ปกครองและเด็ก ให้ตระหนักรู้ถึงสิทธิของเด็กและเยาวชน

นอกจากนี้ยังสามารถสรุปคุณลักษณะสำคัญ 3 ประการที่เด็กและเยาวชนควรมี เพื่อใช้เป็นแนวทางในการรู้เท่าทันสื่อ และแก้ไขปัญหาเมื่อถูกละเมิดสิทธิจากการนำเสนอข่าวทางสื่อ ได้แก่ “3 ส” (เสริมสร้าง สอดส่อง ส่งต่อ) โดยเด็กและเยาวชนต้องรู้จักตั้งคำถามว่าข่าวสารนั้นมีจุดมุ่งหมายเพื่อสิ่งใด และเป็นข่าวสารที่ก่อให้เกิดการละเมิดสิทธิของตนเองหรือไม่ เพื่อนั่นเพื่อนควรจะสอดส่องดูแลซึ่งกันและกัน และเมื่อเด็กๆ ได้รับผลกระทบจากการละเมิดสิทธิทางสื่อ สามารถหาทางออกโดยการส่งต่อหรือบอกต่อพ่อแม่ผู้ปกครอง คุณครู หรือผู้ใหญ่ เพื่อให้เข้ามาช่วยเหลือก่อนที่จะมีปัญหาจะบานปลาย”

Who we are

“ดิฉันเป็นนักวิชาการด้านกฎหมายที่เคยทำงานวิจัยในประเด็นสิทธิของคนพิการมาก่อน ก่อนที่จะขยายมาสู่กลุ่มเด็กและเยาวชน จากจุดนี้ก็เริ่มสังเกตเห็นข่าวจากสื่อต่างๆ ในปัจจุบัน เด็กและเยาวชนได้ถูกละเมิดสิทธิในลักษณะหรือรูปแบบต่างผ่านสื่อเป็นจำนวนมาก จึงได้คิดทำโครงการมือเล็กๆ เรียนรู้เท่าทันสื่อ ในปี 2561 ก่อนจะพัฒนามาเป็นโครงการพลังเครือข่ายเรียนรู้เท่าทันสื่อ : เพื่อปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชนอย่างยั่งยืน ในปีที่สอง มุ่งเน้นให้เด็กและเยาวชนได้รู้เท่าทันสื่อและตระหนักถึงสิทธิของตนเองที่ได้รับการปกป้องคุ้มครองจากกฎหมาย ในโรงเรียนต้นแบบ 3 แห่งในจังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ โรงเรียนวัฒโนทัยพายัพ โรงเรียนสันกำแพง และโรงเรียนฮอดพิทยาคม”

What we do

“โครงการนี้มีกระบวนการศึกษาวิจัย 5 กระบวนการด้วยกัน เริ่มจากการศึกษารวบรวมข้อมูลสถานการณ์การละเมิดสิทธิเด็กและเยาวชนทางสื่อ และข้อกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการปกป้องคุ้มครองสิทธิเด็ก จากนั้นได้ลงพื้นที่เป้าหมายเพื่อจัดกระบวนการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ ด้านการรู้เท่าทันสื่อและกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการปกป้องคุ้มครองสิทธิเด็ก ตามด้วยการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) 2 กลุ่ม ระหว่างคณะผู้วิจัยกับสื่อมวลชนในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ให้มีความรู้ความเข้าใจในการสร้างสรรค์สื่อที่ไม่นำไปสู่การละเมิดสิทธิเด็ก และกับกลุ่มนักวิชาการเพื่อนำไปสู่การขับเคลื่อนเชิงนโยบายในการปรับปรุงแก้ไข กฎระเบียบ กฎหมาย ที่จะก่อ

สร้างสื่อปลอดภัยและเสริมพลังเครือข่าย

ดร.ยุพา ทวีวัฒนะกิจบวร

ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม

จากจุดเริ่มต้นเมื่อปี 2558 กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ถูกจัดตั้งขึ้น โดยอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงวัฒนธรรม(วธ.) เราจะไปสนทนากับ ดร.ยุพา ทวีวัฒนะกิจบวร ในฐานะปลัดกระทรวงวัฒนธรรมคนใหม่ ถึงแนวทางการสนับสนุนสร้างสื่อปลอดภัยสร้างสรรค์ และเสริมสร้างเครือข่ายเข้มแข็งเพื่อให้สังคมไทยมีระบบนิเวศสื่อที่ดียั่งยืน

วธ. มีแนวทางในการสนับสนุนและพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์อย่างไร

สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรมจัดทำแผนพัฒนาด้านการพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2563-2565) ซึ่งที่ประชุม

“อยากเห็นสังคมไทยมีการขยายสื่อที่ดี โดยผู้ผลิตสื่อที่มีจริยธรรม สร้างสรรค์สื่อที่ดีที่มีคุณภาพเพิ่มมากขึ้น ประชาชนรู้เท่ากันสื่อ และใช้สื่ออย่างสร้างสรรค์”

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบ เมื่อวันที่ 18 สิงหาคม 2563 ที่ผ่านมาเพื่อเป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยดิฉันได้ประสานกับสำนักงานกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ เพื่อขับเคลื่อนงานตามแผนดังกล่าวให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล โดยปรับรูปแบบการทำงานเชิงโครงสร้างให้เกิดความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมถึงมีการวางแผนการทำงานในระยะยาวที่ผ่านมาบางครั้งการเชื่อมโยงการทำงานระหว่าง วธ. กับกองทุนพัฒนาสื่ออาจยังไม่เพียงพอ นับเป็นเรื่องดีที่ผู้จัดการกองทุนพัฒนาสื่อ (ดร.ธนากร ศรีสุขใส) เป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญด้านกฎหมาย จึงมีความเข้าใจบริบทของการทำงานเชื่อมโยงกันระหว่างสองหน่วยงาน ขณะเดียวกันดิฉันก็ทำงานเกี่ยวข้องกับกองทุนพัฒนาสื่อ ตั้งแต่วาระเริ่มแรกที่กองทุนพัฒนาสื่อ ยังอยู่ในความรับผิดชอบของ วธ. มาถึงวันนี้การทำงานจึงมีความชัดเจนมากขึ้น และเชื่อมประสานกันอย่างดี ขณะเดียวกันกองทุนพัฒนาสื่อ ก็มีคณะกรรมการ 3 ชุด ช่วยขับเคลื่อนงานอย่างจริงจัง ในปี 2564 กองทุนพัฒนาสื่อ จะส่งเสริมให้เกิดสื่อที่ดีที่ปลอดภัยและสร้างสรรค์ เพื่อสร้างระบบนิเวศสื่อที่ดีในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในมุมมองของท่าน ผู้ใช้สื่อทุกคน จะช่วยสร้างนิเวศสื่อที่ดีได้อย่างไร

ปัจจุบันสื่อมีทั้งที่เป็นคุณและโทษ มีทั้งที่เป็นข้อเท็จจริงและหลอกลวง ผู้บริโภคสื่อจึงต้องใช้วิจารณญาณ ตรวจสอบข้อมูลว่าเป็นจริงตามที่มีการนำเสนอหรือไม่ และบ่อยครั้งที่มีการนำเสนอสื่อในทางที่ไม่เหมาะสมซึ่งกระทบต่อนิเวศสื่อและวัฒนธรรมอันดีงามของชาติ ดังนั้น หากผู้ใช้สื่อทุกคนรู้จักการเลือกรับปรับใช้สื่อในทางที่ปลอดภัยและสร้างสรรค์จนเกิดนิเวศสื่อที่ดี สื่อจะเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยให้การขับเคลื่อนงานวัฒนธรรมบรรลุวัตถุประสงค์ทั้งในด้านการอนุรักษ์ ส่งเสริม พัฒนา ต่อยอด และนำไปเป็นต้นทุนในการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจอีกด้วย

สร้างสรรค์ เข้มแข็ง

วร. มีวิธีการ
ทำงานร่วมกับ
ภาคีเครือข่าย
ในการเฝ้าระวังสื่อ
และสร้างการ
รู้เท่าทันสื่ออย่าง
เข้มแข็งอย่างไร

เรามีเครือข่ายทั้งระดับองค์กร
และระดับบุคคล ทั้งในส่วนภาครัฐและ
ภาคเอกชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรามีคณะอนุกรรมการพัฒนาสื่อ
ปลอดภัยและสร้างสรรค์จังหวัด ซึ่งเป็นกลไกการทำงานในระดับ
ภูมิภาคของคณะกรรมการพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์
แห่งชาติ ที่ผ่านมากองทุนพัฒนาสื่อฯ ทำงานในส่วนกลางค่อนข้าง
มาก ยังไม่ลงไปถึงส่วนภูมิภาค ดิฉันได้หารือร่วมกับผู้จัดการกองทุน
พัฒนาสื่อฯ ว่า เราสามารถใช้กลไกคณะอนุกรรมการพัฒนาสื่อ
ปลอดภัยและสร้างสรรค์จังหวัดเป็นเครือข่ายในการทำงานได้
และยังมีสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด สภาวัฒนธรรมจังหวัด มีภาคี
เครือข่ายสมาคม ชมรมแต่ละภูมิภาค ที่จะเป็นกำลังสำคัญ เช่น
การจัดรณรงค์เรื่องการรู้เท่าทันสื่อ เพราะคนในพื้นที่จะรู้ปัญหา
ของเขา เป็นอย่างดี

โดย
กองทุน
พัฒนาสื่อฯ
อาจจะ
สนับสนุน
งบประมาณ
ในทาง
กลับกัน
ส่งผ่าน
เกิดการ

ถ้าเรามีสื่อดี ๆ ก็
ไปให้เครือข่าย
ใช้ ทรัพยากร
อย่างคุ้มค่า

ความคาดหวังหรือเป้าหมายในการ ทำหน้าที่ปลัด วร. ในด้านการพัฒนา สื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

ในแง่ของการเปิดให้ทุนของกองทุนพัฒนาสื่อฯ ควรสร้าง
ความเข้าใจกับผู้ที่จะเสนอขอรับทุนให้พิจารณาแบบทั่วถึง เพื่อให้ได้
โครงการที่มีคุณภาพและเกิดผลกระทบต่อสังคมในวงกว้าง ขณะเดียวกัน
ในการทำงานด้านสื่อก็ต้องปรับตัวในการทำงานให้รวดเร็วขึ้น
ซึ่งในปี 2564 กองทุนพัฒนาสื่อฯ วางแผนประชาสัมพันธ์เปิดตัว
การเสนอขอรับทุนเร็วกว่าทุกปี เพื่อให้ผู้สนใจมีเวลาเตรียมตัว โดยจะ
เปิดเวทีทั้ง 4 ภาค เน้นการให้ความรู้เสนอแนะวิธีการเขียนขอทุน
การกำหนดประเด็นปัญหาและผลิตชิ้นงาน และชี้แจงข้อจำกัดและ
กระบวนการการเบิกจ่ายงบประมาณ เพื่อตัดปัญหาการทำงานในอนาคต
โดยกองทุนพัฒนาสื่อฯ พร้อมจะเป็นพี่เลี้ยงสำหรับผู้สนใจ

ดิฉันอยากเห็นสังคมไทยมีการขยายสื่อที่ดี โดยผู้ผลิตสื่อที่
มีจริยธรรม สร้างสรรค์สื่อที่ดีที่มีคุณภาพเพิ่มมากขึ้น ประชาชนรู้
เท่าทันสื่อและใช้สื่ออย่างสร้างสรรค์ มีการบูรณาการกลไกการ
ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและสร้างการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน
รวมถึงใช้กฎหมายเป็น โดยบูรณาการการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง
กับสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

เครือข่ายเด็ก พลังไม่เล็กรู้ทันสื่อ

ปิยะวดี พงศ์ไทย

ผอ.ศูนย์ปฏิบัติการโครงการมินิอุดหนุน
เพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด
อดีต ผอ.ศูนย์ประสานงานขับเคลื่อนการส่งเสริม
และปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชนในการใช้สื่อออนไลน์
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.)

“ ปัจจุบันเด็กและเยาวชนมีความรู้เรื่องสิทธิและเสรีภาพในการแสดง
ความคิดเห็นและการแสดงออกในประเด็นที่ส่งผลกระทบต่อตนเองมากขึ้น
อย่างไรก็ตามพบว่ายังมีบางส่วนที่ยังใช้สิทธิเสรีภาพเกินขอบเขตจนกระทบต่อ
สิทธิเสรีภาพของผู้อื่น ขณะเดียวกันเด็กและเยาวชนต่างรู้ถึงภัยคุกคามและความ
ชำนาญของตนเองที่จะนำไปใช้ในด้านต่าง ๆ ดังนั้นในยุคที่ข้อมูลแพร่พรูหลากหลายผ่านดิจิทัล

แพลตฟอร์มซึ่งยังไม่มีความหมายเฉพาะกรณีที่เกี่ยวข้องกับเด็ก ประกอบกับครอบครัวหรือโรงเรียนยังไม่สามารถเข้าถึงและให้คำปรึกษา
แก่เด็กให้ทักความรู้เท่าทัน เด็ก ๆ ก็อาจจะตกเป็นเหยื่อได้ ดังนั้นบทบาทในการคัดสรรข้อมูลของสื่อมวลชนจึงมีความจำเป็น ส่วนเด็ก
และเยาวชนก็ต้องรู้จักการตรวจสอบ สืบค้น วิเคราะห์เนื้อหาต้นทางของข้อมูลว่ามีที่มาที่ไปอย่างไร ไม่เชื่อเพราะบอกต่อ ๆ กันมา สิ่งสำคัญ
ต้องตระหนักว่าการแสดงความคิดเห็นในโลกออนไลน์ยากที่จะลบออกไป กลายเป็นร่องรอยแห่งโลกดิจิทัล (Digital Footprint) ที่อาจจะ
ส่งผลต่อชีวิตในอนาคตได้

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) มีภารกิจหลักในการส่งเสริมการพัฒนาและปกป้องคุ้มครองเด็กและ
เยาวชนในทุกมิติ ได้มีการส่งเสริมสนับสนุนการเปิดพื้นที่ให้ผู้แทนเด็กและเยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ผ่านการจัด
เวทีสิทธิเด็กและร่วมเป็นองค์ประกอบในคณะกรรมการ คณะทำงานชุดต่าง ๆ ให้เด็กและเยาวชนในทุกภูมิภาคทั่วประเทศ ได้นำเสนอปัญหา
ทั้งเรื่องสื่อและปัญหาอื่น ๆ ตั้งแต่ระดับท้องถิ่นถึงระดับชาติ และนำไปสู่ข้อเสนอเชิงนโยบายต่อรัฐบาล นอกจากนี้ยังสนับสนุนเรื่องการ
พัฒนาศักยภาพของสภาเด็กและเยาวชนผ่านการจัดกิจกรรม อบรมฯ ให้เด็กมีประสบการณ์เรียนรู้จากการทำงาน มีโอกาสทำงาน
เชื่อมประสานกับภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อให้สามารถเป็นพลังสำคัญเชิงสร้างสรรค์ในการพัฒนาประเทศต่อไป ”

พิรพล อุนทรโสทธิ

หัวหน้าศูนย์ชั่วคราวก่อนแฮร์ บมจ.อสสมท

“ อสมท ได้ร่วมกับกองทุนพัฒนาสื่อฯ
ต่อยอดศูนย์ชั่วคราวก่อนแฮร์มาเป็นโครงการนักสืบสายข่าว
ศูนย์ชั่วคราวก่อนแฮร์เยาวชนขึ้น ซึ่งเด็กและเยาวชน

เป็นกลุ่มที่มีศักยภาพในการใช้เทคโนโลยีได้ดี จึงเป็นบุคคลที่เหมาะสมที่สุดที่ควร
ได้รับการปลูกฝังทักษะรู้เท่าทันสื่อ เพราะภัยคุกคามที่เกิดจากความรู้ไม่เท่าทันสื่อ
ส่วนใหญ่ ก็มาจากเทคโนโลยีการสื่อสารที่ส่งต่อและแพร่กระจายข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว

ขณะเดียวกันเด็กและเยาวชนก็ได้ใช้ศักยภาพของตนเอง เพิ่มพูนการรู้
เท่าทันสื่อให้กับสังคมดิจิทัล โดยหลักสูตรนักสืบสายข่าวฯ จะชี้แนะแนวทางว่าเด็ก ๆ ต้อง
รู้ตัวเองเป็นคนสำคัญ และเป็นกุญแจสำคัญในการสร้างความรู้เท่าทันสื่อให้สังคม
ในยุคนี้ ทั้งในระดับครอบครัวและประเทศ เมื่อเด็กและเยาวชนมีความรู้และตระหนักแล้ว
เขาสามารถเป็นนักตรวจสอบข้อเท็จจริงประจำบ้านได้ เหมาะสมที่จะเป็นผู้นำในการรู้เท่าทันสื่อให้กับครอบครัว โรงเรียน และชุมชน ซึ่งเด็ก
สามารถเรียนรู้เทคนิคการเป็นผู้ตรวจสอบได้รวดเร็ว เด็กและเยาวชนจึงเป็นเครือข่ายที่มีศักยภาพในการเฝ้าระวังสื่อที่ไม่ปลอดภัย
และไม่สร้างสรรค และขยายความรู้เท่าทันสื่อให้กับสังคมได้ด้วย ”

รู้ทันสื่อ

เรื่องสำคัญของเด็ก และเยาวชน.....

ดร.ประภาพร จิตรธิณี

ผู้อำนวยการศูนย์บริหารยุทธศาสตร์การต่างประเทศ
ศูนย์อำนาจการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้

โลกปัจจุบันกำลังเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของมนุษย์ให้แตกต่างไปจากในอดีต ทั้งจากการแพร่ระบาดของโควิด-19 และการพัฒนาของเทคโนโลยีดิจิทัล ที่ส่งผลให้ผู้คนปรับพฤติกรรมหันไปใช้บริการออนไลน์ สร้างเครือข่าย และมีชุมชนอยู่ในโซเชียลมีเดียมากขึ้น โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนที่เติบโตมาพร้อมกับโลกดิจิทัล โลกออนไลน์กลายเป็นพื้นที่ที่มีข้อมูลหลากหลายจำนวนมากมหาศาลให้รับรู้

การสร้างทักษะการรู้เท่าทันสื่อ (Media Literacy) ให้กับเด็กและเยาวชนจึงเป็นเรื่องสำคัญ เพื่อให้เขามีทักษะในการเข้าถึงการวิเคราะห์ การประเมินเนื้อหา การสร้างสรรค์และการมีส่วนร่วม สามารถประเมินได้ว่าข้อมูลที่ได้มาถูกต้องหรือไม่ ใครเป็นคนให้ข้อมูล และมีจุดมุ่งหมายในการสื่อสารอย่างไร เพราะนอกจากข้อมูลที่ไม่ถูกต้องแล้ว กระแสในโลกโซเชียลก็สามารถโน้มเอียงให้เด็กคล้อยตามไปในทางที่ไม่เหมาะสมได้เช่นกัน ซึ่งพ่อแม่หรือผู้ใหญ่ทุกคนสามารถเป็นผู้แนะนำวิธีการและเสริมสร้างทักษะการรู้เท่าทันสื่อให้กับบุตรหลานได้

จากประสบการณ์การเข้าร่วมโครงการจิตอาสา โดยการจัดกิจกรรมสร้างทักษะรู้เท่าทันสื่อ พร้อมกับปลูกฝังถึงความสำคัญของสถาบันหลักของชาติให้กับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สิ่งสำคัญสำหรับผู้ที่จะทำหน้าที่สร้างทักษะให้กับเด็ก ๆ คือ ความรู้

ซึ่งกลุ่มจิตอาสาที่ลงไปทำกิจกรรมนั้น ทุกคนต้องผ่านกระบวนการอบรมความรู้ที่ถูกต้องจากองค์กรที่เชื่อถือได้มาก่อนแล้ว นอกจากนี้ในการทำกิจกรรม **ต้องไม่ตัดสินเด็ก** ไม่ควรตำหนิหากเขาจะหยิบยกข้อมูลในอินเทอร์เน็ตมาอ้างถึง หรือชี้ว่าเขาผิดที่เชื่อข้อมูลเหล่านั้น แต่ควรให้ข้อมูลที่ถูกต้อง สร้างบรรยากาศการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ วิเคราะห์ปัญหา ตั้งคำถาม และขบคิดร่วมกัน

วิธีการดังกล่าวนี้ พ่อแม่ผู้ปกครองสามารถใช้พูดคุยกับบุตรหลานในครอบครัว หรือจะรวมกลุ่มกันเป็นรูปแบบจิตอาสา ทำกิจกรรมเสริมทักษะให้กับเด็กในชุมชนเตรียมพร้อม ดังนี้

1 รอบรู้เรื่องรู้ทันสื่อ

หาความรู้โดยข้อมูลต้องมาจากองค์กรที่เชื่อถือได้ หรือประสานขอข้อมูลกับหน่วยงานที่รับผิดชอบในเรื่องนั้น ๆ โดยตรง

2 มีข้อมูลที่ถูกต้องน่าเชื่อถือ

เมื่อหยิบยกเรื่องใดขึ้นมาพูดคุยกัน ควรตรวจสอบข้อมูลที่ถูกต้อง และนำเชื่อถือในเรื่องนั้นมาแลกเปลี่ยน

3 ใช้สื่อเป็น

ใช้สื่อที่หลากหลายในการทำกิจกรรมหรือพูดคุยกับบุตรหลาน โดยอาจยกตัวอย่างได้ทั้งคลิปวิดีโอ เพลง ภาพ บทความ เพราะเด็ก ๆ มีโอกาสใช้สื่อทุกประเภท

4 รับฟังอย่างจริงใจ

เปิดพื้นที่ให้เด็กได้แสดงความคิดเห็น หรือสะท้อนถึงกิจกรรมที่ทำร่วมกัน นอกจากจะได้รู้สิ่งที่เด็กคิดแล้ว ยังทำให้เขารู้สึกว่าได้รับการยอมรับด้วย

เมื่อเด็กมีทักษะการรู้เท่าทันสื่อก็เท่ากับมีภูมิคุ้มกัน และยังสามารถเป็นเครือข่ายที่ช่วยสร้างความเข้าใจในกลุ่มเพื่อนวัยเดียวกันในโลกออนไลน์ได้อย่างมีพลัง นอกจากนี้พ่อแม่ควรสร้างบรรยากาศการแลกเปลี่ยนความเห็นกันอย่างสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้นในครอบครัว ซึ่งจะทำให้หยิบยกมาพูดคุยกันได้ทุกเรื่องโดยไม่เกิดความแตกแยก และอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

KNOWLEDGE

เครือข่าย คุมเข้มสื่อ คุ้มครองผู้บริโภค

สคบ.
กับการเฝ้าระวังสื่อ

เครือข่าย
ภาครัฐ

เครือข่าย
ภาคเอกชน

เครือข่าย
ภาคประชาสังคม

นายพิชเนศ ต๊ะปวง รองเลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค หนึ่งในคณะอนุกรรมการเฝ้าระวังสื่อที่ไม่ปลอดภัยและไม่สร้างสรรค์ กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ เปรียบเทียบพลังของ “เครือข่าย” ให้เห็นภาพ จากการทำงานใน สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค หรือ สคบ. ที่ต้องทำหน้าที่ตรวจสอบและรับเรื่องราวเรียนจากประชาชน เมื่อผู้บริโภคถูกละเมิดสิทธิ ลองมาฟังวิธีการทำงานร่วมกับเครือข่ายของ สคบ. ที่ทำให้ภารกิจให้ความคุ้มครองผู้บริโภคด้านการโฆษณาของ สคบ. มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

“
ตะเกียบมัดรวมกัน
ก็สามารถ
เป็นขาเก้าอี้ได้
”

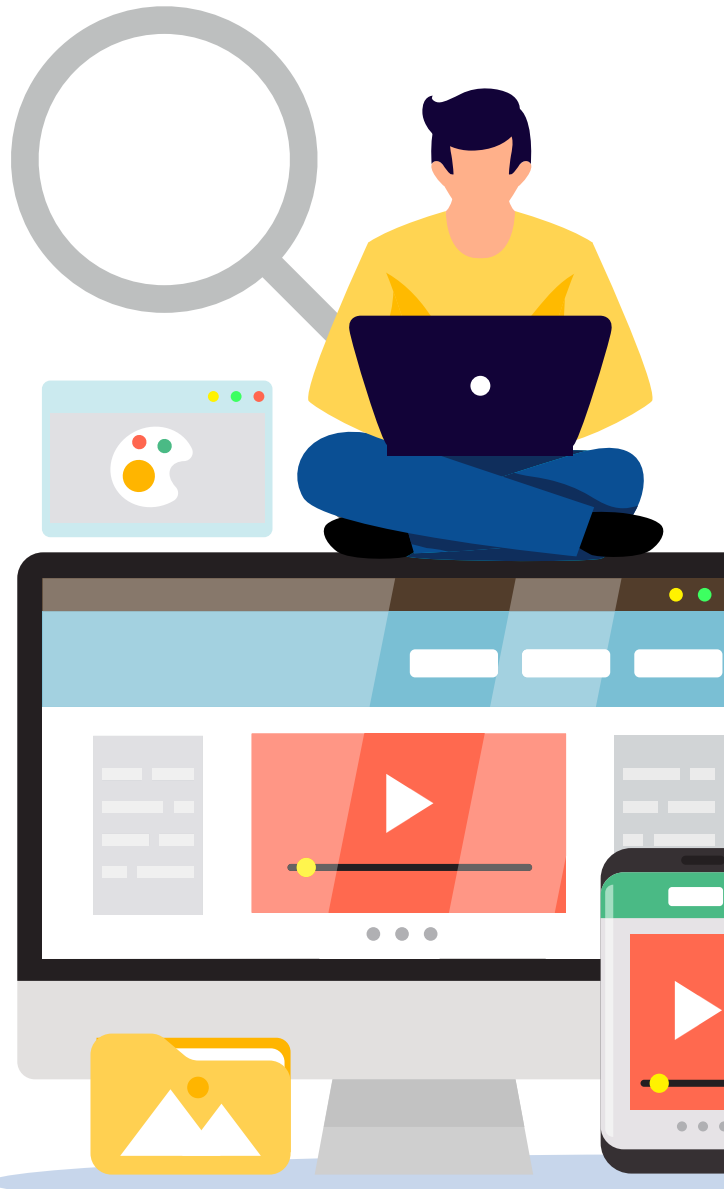
รู้จัก สคบ.

“สคบ. มีหน้าที่คุ้มครองสิทธิของผู้บริโภค ตามที่กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคระบุไว้ 5 ประการ ได้แก่ 1.สิทธิที่จะได้รับข่าวสารที่ถูกต้องและเพียงพอ 2.สิทธิที่จะได้อิสระในการเลือกหาสินค้าหรือบริการ 3.สิทธิที่จะได้รับความปลอดภัยจากการใช้สินค้าหรือบริการ 4.สิทธิที่จะได้รับความเป็นธรรมในการทำสัญญา และ 5.สิทธิที่จะได้การพิจารณาและชดเชยความเสียหายซึ่งพร่องถ้อยมาเป็นภารกิจหน้าที่ของ สคบ. คือ 1.รับเรื่องราวร้องทุกข์จากผู้บริโภค 2.ติดตามสอดส่องผู้ประกอบการธุรกิจ 3.สนับสนุนการศึกษาและวิจัยปัญหา 4.ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้บริโภคได้รับรู้และตระหนักถึงสิทธิเพื่อเลือกหาสินค้าอย่างถูกต้อง 5.การประสานเครือข่ายภาครัฐและเอกชน เพื่อให้มาร่วมกันในการปกป้องสิทธิ อย่างไรก็ตาม สคบ. มีหน้าที่ตาม พ.ร.บ.คุ้มครองผู้บริโภคที่เป็นส่วนเสริม หากเรื่องที่ร้องเรียนมีหน่วยงานหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยตรง ก็ต้องใช้กฎหมายนั้นในการควบคุมดูแลเป็นหลัก เช่น เรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับอาหารก็ต้องให้สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาเป็นผู้รับไปดูแล แต่ สคบ. ต้องรับการร้องเรียนไว้ทุกเรื่อง แล้วประสานไปยังหน่วยงานที่กำกับดูแลเรื่องเหล่านั้นโดยตรงเพื่อให้ดำเนินการต่อ แต่หากเรื่องไหนไม่มีกฎหมายหรือหน่วยงานดูแลโดยตรง สคบ. ก็จะเข้าไปดูแล”

สคบ. กับการเฝ้าระวังสื่อ

“ภารกิจตามกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค ระบุว่าต้องให้ความคุ้มครองผู้บริโภคในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การคุ้มครองผู้บริโภคด้านการโฆษณา การคุ้มครองผู้บริโภคด้านฉลาก การคุ้มครองผู้บริโภคด้านสัญญา การคุ้มครองผู้บริโภคด้านขายตรงและตลาดแบบตรง และการบริการ ให้คำปรึกษาแก่ผู้บริโภค ซึ่งการคุ้มครองผู้บริโภคด้านการโฆษณานั้นเกี่ยวข้องกับสื่อ ผู้ประกอบการธุรกิจต้องให้ข้อมูลที่ถูกต้องเพียงพอแก่ผู้บริโภค สคบ. จึงต้องเข้าไปกำกับการโฆษณา การสื่อสารต้องไม่เป็นเท็จ ไม่เกินความจริง ไม่ทำให้เข้าใจผิด ไม่ผิดศีลธรรม ไม่ผิดกฎหมาย หรือไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญแก่ประชาชน เมื่อเราตรวจพบก็ต้องตรวจสอบและแจ้งให้ผู้ประกอบการแก้ไข โดยการพิจารณาเรื่องร้องเรียนต่าง ๆ จะดำเนินการในรูปของคณะกรรมการทุกเรื่อง

ส่วนของการเฝ้าระวังโฆษณา สคบ. มีกองคุ้มครองผู้บริโภคด้านการโฆษณา ทั้งรับเรื่องร้องเรียนและตรวจสอบโดยการมอนิเตอร์สื่อด้วยเจ้าหน้าที่ในสื่อ 3 ประเภทหลัก คือ 1.สื่อสิ่งพิมพ์ 2.สื่อวิทยุ โทรทัศน์ และ 3.สื่อออนไลน์ โดยมีเจ้าหน้าที่อยู่ประมาณ 10 คน เมื่อตรวจสอบพบว่ามีการโฆษณาที่อาจไม่เป็นธรรมกับผู้บริโภค จะเรียกเจ้าของธุรกิจมาชี้แจง หากชี้แจงแล้วมีเหตุที่ต้องทดสอบพิสูจน์ว่าทำได้ตามโฆษณาหรือไม่ก็ต้องพิสูจน์ และนำผลการพิสูจน์เข้าสู่คณะกรรมการ หากทำไม่ได้ตามโฆษณาก็ต้องกลับไปแก้ไขโฆษณาให้ถูกต้อง แต่ด้วยกำลังคนที่มีจำกัด สคบ. จึงต้องทำงานร่วมกับเครือข่าย แบ่งออกเป็น 3 ส่วนหลัก ๆ ได้แก่ เครือข่ายภาครัฐ เครือข่ายภาคเอกชน และเครือข่ายภาคประชาสังคม

เครือข่ายภาครัฐ

เราจัดทำแผนยุทธศาสตร์การคุ้มครองผู้บริโภคแห่งชาติขึ้นมา โดยเชื่อมโยงบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 28 หน่วยงาน โดยแต่ละหน่วยงานจะเห็นข้อมูลซึ่งกันและกัน สามารถแลกเปลี่ยนและถ่ายโอนข้อมูลเรื่องร้องเรียนไปยังหน่วยงานที่ต้องรับผิดชอบโดยตรงได้ทันที เพราะบางครั้งผู้บริโภคร้องเรียนไม่ตรงกับหน่วยงานที่ต้องรับผิดชอบ หน่วยงานเครือข่ายทั้ง 28 จะส่งต่อให้กันภายในระบบโดยผู้บริโภคไม่ต้องไปร้องเรียนใหม่ และทำได้อย่างรวดเร็ว นอกจากนี้เรายังมีแอปพลิเคชันชื่อว่า OCPB Connect บริการประชาชน 4 ด้านหลัก ร้องทุกข์ เตือนภัย ตรวจสอบใบอนุญาต และสถิติ เพื่อให้ประชาชนไม่ถูกละเมิด เพราะเป็นแอปพลิเคชันที่ช่วยคัดกรองสินค้าและบริการที่เชื่อถือได้

เครือข่ายภาคเอกชน

สคบ. ประสานกับสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย เพื่อให้ความรู้เรื่องต่าง ๆ กับผู้ประกอบการ เพื่อให้ดำเนินการให้ถูกต้องตามกฎหมาย และจัดมอบโล่รางวัล สคบ. Consumer Protection Guarantee ให้กับผู้ประกอบการที่ 1.ทำตามกฎหมาย 2.มีธรรมาภิบาล 3.มีระบบการเยียวยา ซึ่งเป็นรางวัลที่สามารถนำไปแสดงให้ผู้บริโภคดูได้ว่า สินค้าของคุณได้รับรางวัลจากสคบ. ซึ่งเรามอบรางวัลมาแล้วประมาณ 4 ปี รางวัลจะมีอายุ 2 ปี เป็นการยกย่องผู้ประกอบการและเชิญชวนให้เข้ามาร่วมเป็นเครือข่ายกับเรา

Application

OCPB
CONNECT

เครือข่ายภาคประชาสังคม

สคบ. จัดอบรมให้ความรู้อาสาสมัครคุ้มครองผู้บริโภครายบุคคลหลักสูตร 2 วัน เมื่อผ่านการทดสอบ ก๊อควูดิบัติให้เป็นอาสาสมัครคุ้มครองผู้บริโภค อีกรูปแบบหนึ่งคือ สคบ. จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย การคุ้มครองผู้บริโภคให้กับอาสาสมัครในรูปองค์กร โดยหน่วยงานรวมตัวกันประมาณ 10 องค์กรมาขอรับอบรม จาก สคบ. ได้ ใช้เวลาอบรม 10 วัน อบรมแล้วมีการสอบและมอบวูดิบัติให้ ซึ่งเรามี ชมรมคุ้มครองผู้บริโภค กรุงเทพฯ ประจำทั้ง 50 เขต รวมตัวกันเรียกว่า สมาพันธ์ชมรมคุ้มครองผู้บริโภคกรุงเทพฯ (อศคบ.) สมาชิก เป็นอาสาสมัครทั้งหมด เป็นเครือข่ายผู้บริโภคที่เข้มแข็งมาก ทั้งช่วยนำความรู้ไปกระจายต่อในพื้นที่ และเป็นหูเป็นตาดูแลป้ายสื่อและโฆษณา เช่น ป้ายไวเนล จอ LCD ที่กระจายอยู่ทั่ว กทม. เมื่อพบการทำผิด อาสาสมัครเหล่านี้จะส่งพิกิตทำรายงานเข้ามาให้ ทำให้ข้อจำกัดเรื่องกำลังคนของเราลดลง รวมทั้งอาสาสมัคร ผู้บริโภคจะหมุนเวียนกันเข้ามาช่วยรับเรื่องร้องเรียนที่ สคบ. ทุกวัน บางเรื่องสามารถแก้ปัญหาได้โดยอาสาสมัคร ต่อสายให้ผู้บริโภคกับผู้ประกอบการตกลงกัน แต่หากเป็นภาครัฐใกล้เคียงบางกรณีต้องดูว่ามีอำนาจทำได้หรือไม่”

สื่อปลอดภัย สร้างสรรค์สร้างได้อย่างไร

“การรู้เท่าทันสื่อเราต้องมี ‘ความรู้’ ซึ่งสื่อที่ไม่ปลอดภัยและไม่สร้างสรรค์มักใช้หลักการของอารมณ์ กิเลส เพื่อยั่วยุ ทำให้สมองส่วนที่เป็นเหตุผลหายไป และการได้รับผลกระทบจากสื่อไม่เหมือนการซื้อสินค้า เป็นความเสียหายที่อาจไม่เป็นรูปธรรมทันที เราต้องย้อนกลับไปจุดแรกที่สถาบันการศึกษา คณะที่ออกมาทำสื่อคือ เด็กวารสารศาสตร์ นิเทศศาสตร์ ซึ่งเด็กกลุ่มนี้อาจจะอยู่ในภาคเอกชน อยู่ในภาครัฐ หรืออยู่ในภาคประชาสังคม เด็กกลุ่มนี้จึงต้องมีความรู้เรื่องการสร้างสื่อและจริยธรรมสื่อ เข้าไปค้นหาผู้นำและนำมาขยายผลเพื่อพัฒนาคนต่อเป็นเครือข่าย สุดท้ายต้องมีการยกย่องเชิดชูคนที่ทำสื่อดีและสร้างสรรค์ เพื่อให้เกิดกำลังใจ นอกจากนี้ในการทำโฆษณาหรือสื่อ มีคนอยู่ในห่วงโซ่หลายคน หากมีคนคิดโฆษณาที่ทำสื่อไม่ดี เจ้าของสินค้าปฏิเสธการโฆษณาที่ไม่ดี และผู้บริโภคก็ไม่ซื้อสินค้าที่มีโฆษณาล่อแหลม พลังเครือข่ายแบบนี้ คือสิ่งที่เราอยากเห็น หรือมีองค์กรที่มีพลังสามารถชี้แนะสังคมด้วยความรู้ที่พิสูจน์ได้ ทั้งทางวิทยาศาสตร์หรือพฤติกรรมที่มีการสำรวจจริง ไม่ใช่การกล่าวอ้างความเห็นของตัวเอง

อย่างไรก็ตามเรื่องการเฝ้าระวังสื่อ สคบ. มีการทำงานที่เข้มแข็งกับกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ ซึ่งกำกับดูแลโดย

กระทรวงวัฒนธรรม โดยร่วมอยู่ในคณะอนุกรรมการเฝ้าระวังสื่อที่ไม่ปลอดภัยและไม่สร้างสรรค์ ซึ่งกองทุนพัฒนาสื่อฯ มีทั้งสนับสนุนการสร้างสื่อดี และให้ความรู้เพื่อเป็นภูมิคุ้มกันกับประชาสังคม เชื่อว่าหากองค์กรต่าง ๆ ร่วมกันทำงาน โดยมีประชาชนร่วมเป็นเครือข่ายภาคประชาสังคม สื่อและโฆษณาที่ไม่ปลอดภัยและไม่สร้างสรรค์ก็จะลดน้อยลงและหมดไปจากสังคมไทย”

รู้เท่าทันสื่อโฆษณา

การโฆษณาต้อง **ไม่**

- ไม่** ขัดต่อศีลธรรมและกฎหมาย
- ไม่** ทำให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพและจิตใจ
- ไม่** ก่อให้เกิดความรำคาญ

ผู้บริโภคต้อง สคบ.ด้านโฆษณา อันดับต้น ๆ

- 1 **ซื้อ** ซื้อสินค้าแล้วไม่ได้รับสินค้า
- 2 **การ** โฆษณาเป็นเท็จ/เกินจริง
- 3 **ตรวจสอบ** การให้บริการ

เรื่องร้องเรียน ผ่านกองการโฆษณา

ปี 2551
-
2563

ทั้งสิ้น 29,352 กรณี

- อยู่ระหว่างดำเนินการ 6,172 กรณี
- ยุติเรื่อง 23,180 กรณี

โทษ โฆษณาชวนเชื่อ-เกินจริง

- **จำคุกไม่เกิน 6 เดือน**
ปรับไม่เกิน 100,000 บาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ
- **ทำผิดซ้ำ จำคุกไม่เกิน 1 ปี**
ปรับไม่เกิน 200,000 บาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ

พบปัญหา
ร้องสายด่วน สคบ.

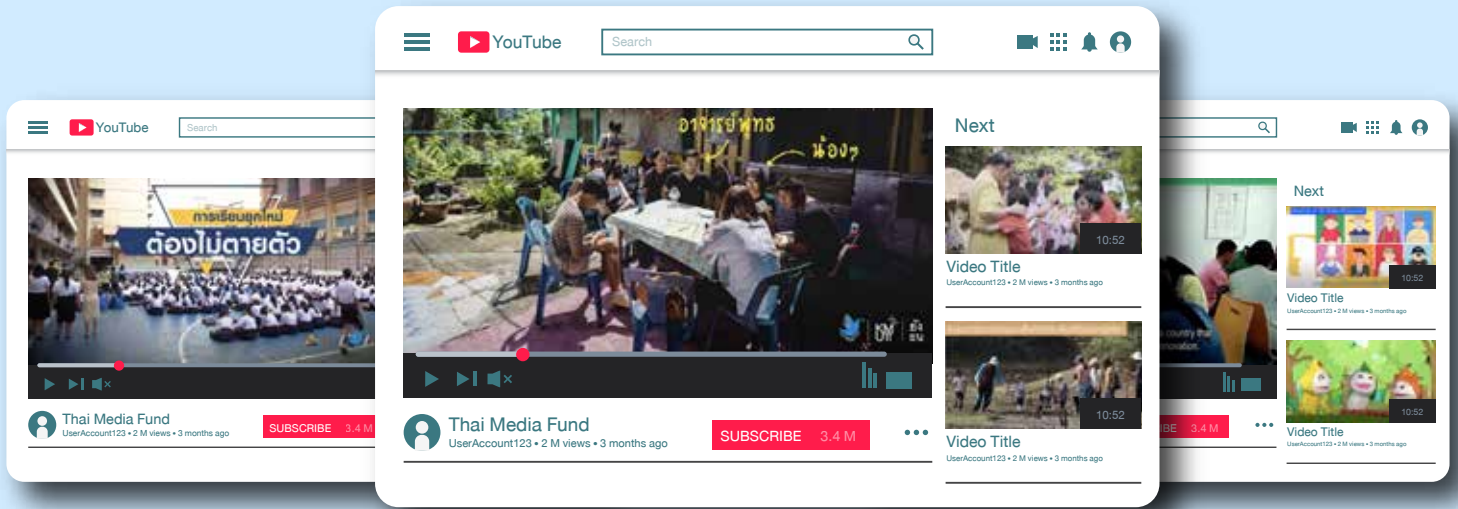
1166

กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ เสริมพลังผู้รับทุนจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้

14 ผลงานสื่อสร้างสรรค์ เพื่อปฏิรูปการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชน

ผู้รับทุน 14 โครงการประเภทเชิงยุทธศาสตร์ ปี 2561 กับ 3 กลุ่มผลงาน : “สื่อเพื่อการปฏิรูปการศึกษาไทย”

กลุ่มที่ 1 :

สื่อสร้างสรรค์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับเด็กปฐมวัย

1. ชุดสารคดีสั้น EF : Executive Function เพื่อพัฒนาสมองเด็กปฐมวัย
2. รายการ “ตั้ง ตีง หน้าต่างสายรุ้ง” สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ
3. กสองนิทานบูรณานันท์
4. โครงการวิจัยพัฒนาองค์ความรู้และผลิตสื่อ เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย ตามแนวทางโรซีไทยแลนด์

กลุ่มที่ 2 :

สื่อสร้างสรรค์การเรียนรู้ เพื่อเด็กและเยาวชนในศตวรรษที่ 21

1. รายการ “แเน่ NOW” สร้างแรงบันดาลใจและค้นหาความถนัดของวัยรุ่น
2. สารคดีถอดรหัส : รูปแบบการศึกษาเพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองคุณภาพ
3. สื่อเพื่อการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา และส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
4. เกมให้รู้ : สื่อแอนิเมชันเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชน
5. ภาพยนตร์ “ชั้นหนึ่ง” สะท้อนระบบการศึกษาไทย

กลุ่มที่ 3 :

พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา และสังคมไทย

1. สื่อสารบทเรียนนวัตกรรมการศึกษาไทย
2. ห้องเรียนแห่งอนาคต
3. การพัฒนาสื่อดิจิทัลเพื่อพัฒนาครูไทย
4. สื่อยูทูป : สื่อสร้างสรรค์เด็กและเยาวชนเมืองพ็องนอร์เพื่อการเรียนรู้และ พัฒนากิจกรรมในศตวรรษที่ 21
5. 9 55 ธีรริชไทยแลนด์

SCAN ME

รับชมคลิปรวมผลงาน
“ 14 ผลงานสื่อสร้างสรรค์
เพื่อปฏิรูปการศึกษาไทย ”

ดูได้ที่ YouTube :
www.youtube.com/c/ThaiMediaFund

CORONAVIRUS

COVID-19

CORONAVIRUS

พลังเครือข่าย หนุนสร้างสื่อปลอดภัยสร้างสรรค์

SCAN ME

“ตะเกียบหลายคู่มีดรวมกันก็สามารถเป็นขาเก้าอี้ได้”

เป็นคำพูดที่สะท้อนถึงพลังของเครือข่ายที่เข้มแข็งได้เป็นอย่างดี
ครั้งนี้เราอยากฟังความเห็นของคุณถึงความสำคัญของภาคีเครือข่าย
ว่ามีส่วนสำคัญอย่างไรในการเพาะ-จิวสื่อและสร้างการรู้เท่าทันสื่อ
สแกน QR Code เข้าไปตอบคำถามสั้น ๆ ภายในวันที่ 15 ธันวาคม 2563 เท่านั้น
สำหรับผู้ที่จะเข้าไปตอบคำถาม 10 คนแรก รีบไปเลย!
หน้ากากอนามัยเก๋ ๆ ไว้ใส่ป้องกันโควิดกันค้:

กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

เลขที่ 388 อาคารเอส.พี. (ไอบีเอ็ม) อาคารบี ชั้น 6 ถนนพหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร 10400
โทร. 0 2273 0116-8 โทรสาร 0 2273 0119 อีเมล : contact@thaimediafund.or.th website : www.thaimediafund.or.th

